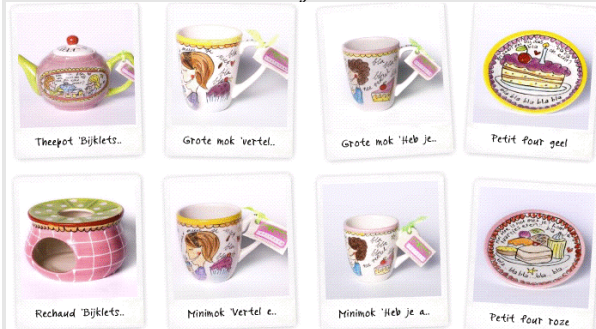

Vzgr Rb Breda, 30 december 2009, Blond Amsterdam v Xenos

Even bijkletsen

AUTEURSRECHT

Geen inbreuk auteursrecht: enkel stijlverwantschap

- Nu ieder ter zitting en in de producties getoond product van Blond Amsterdam is voorzien van een dessin dat volledig, althans in belangrijke mate, afwijkt van het dessin van een ander product, kan slechts worden vastgesteld dat de op de diverse dessins getoonde afbeeldingen zijn ontworpen in (min of meer) dezelfde stijl.

Het is aan Blond Amsterdam om, ter voldoening aan de plicht de feitelijke gronden van de eis te stellen, op een geordende wijze te onderbouwen dat sprake is van een concreet dessin dat auteursrechtelijk is beschermd en waarop een (per geval concreet aan te duiden) product van Xenos inbreuk maakt. Van de raadsman van Blond Amsterdam had dan ook verwacht mogen worden dat hij per product van Xenos concreet had aangegeven op welk specifiek dessin van Blond Amsterdam dit product auteursrechtelijke inbreuk zou maken. Dit geldt temeer omdat Xenos op voorhand de ontwerptekeningen van ieder door haar op de markt ge-bracht product in het geding heeft gebracht.

Desgevraagd heeft de raadsman van Blond Amsterdam echter geantwoord dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling is om ieder product van Xenos te vergelijken met een product van Blond Amsterdam, maar dat het gaat om de sfeer en de stijl van de hele lijn "Even bijkletsen" van Blond Amsterdam. Nu echter ieder ter zitting en in de producties getoond product van Blond Amsterdam is voorzien van een dessin dat volledig, althans in belangrijke mate, afwijkt van het dessin van een ander product, kan slechts worden vastgesteld dat de op de diverse dessins getoonde afbeeldingen zijn ontworpen in (min of meer) dezelfde stijl. Nu naar vaste jurisprudentie een stijl niet in aanmerking komt voor auteursrechtelijke bescherming, komen de vorderingen, gestoeld op deze ondeugdelijke feitelijke grondslag, op grond van auteursrecht niet voor toewijzing in aanmerking.

SLAAFSE NABOOTSIING

Geen slaafse nabootsing: negatieve reflexwerking auteurswet

- Nu hiervoor reeds is overwogen dat niet kan worden vastgesteld dat sprake is van inbreuk op auteursrechten, is voor de aanvullende bescherming van artikel 6:162 BW slechts ruimte indien sprake is van bijkomende omstandigheden. Dergelijke omstandigheden zijn door Blond Amsterdam niet gesteld noch zijn die gebleken.

Vindplaatsen:

Vzgr Rb Breda, 30 december 2009

(Van der Weide)

zaaknummer / rolnummer: 211872 / KG ZA 09-713

Vonnis in kort geding van 30 december 2009

in de zaak van

1. F [eiseres], wonende te Amsterdam,
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid BLOND AMSTERDAM BV, gevestigd te Amsterdam, eiseressen, advocaat mr. W. Schellart, tegen de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid XENOS BV, gevestigd te Waalwijk, gedaagde, advocaat mr. P.W. Snoeker.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de dagvaarding,
- de mondelinge behandeling,
- de pleitnota van Blond Amsterdam,
- de pleitnota van Xenos.

2. Het geschil

2.1. Blond Amsterdam vordert dat de voorzieningenrechter bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad:

1. Primair:

Xenos gebiedt om onmiddellijk na betekening van dit vonnis iedere openbaarmaking en verveelvoudiging van dessins waarop de auteursrechten toekomen aan (één van) eisers, alsmede iedere slaafse nabootsing van het dessin van (één van) eisers en verhandeling van producten waarop het dessin is afgebeeld waarvan de auteursrechten bij (één van) eisers liggen, althans een door/namens Xenos slaafs nagebootst dessin, te staken en gestaakt te houden, zulks op straffe van een dwangsom van EUR 20.000,- per (gedeelte van een) dag dat Xenos nalaat aan dit gebod gevolg te geven;

Subsidiar:

Xenos gebiedt om onmiddellijk na betekening van dit vonnis iedere onrechtmatige daad, althans ongeoorloofde mededinging jegens eisers te staken en gestaakt te houden, , zulks op straffe van een dwangsom van EUR 20.000,- per (gedeelte van een) dag dat Xenos nalaat aan dit gebod gevolg te geven;

2. Xenos gebiedt om onmiddellijk na betekening van dit vonnis het (laten) vervaardigen, produceren, inkopen, aanbieden, leveren en/of anderszins verhandelen van de in de dagvaarding aangeduide producten en andere producten waarop het dessin is afgebeeld waarvan de auteursrechten bij (één van) eisers liggen, althans een daarvan door/namens Xenos nagebootst dessin, te

staken en gestaakt te houden, zulks op straffe van een dwangsom van EUR 20.000,- per (gedeelte van een) dag dat Xenos nalaat aan dit gebod gevolg te geven;

3. Xenos gebiedt om binnen drie dagen na betekening van dit vonnis zorg te dragen voor het opkopen c.q. terughalen van alle in de dagvaarding aangeduide producten en andere producten waarop het dessin is afgebeeld waarvan de auteursrechten bij (één van) eisers liggen, althans een daarvan door/namens Xenos slaafs nagebootst dessin, welke zich thans nog bevinden in haar winkels en/of bij afnemers van de producten, niet zijnde consumenten, zo nodig onder aanbieding van terugbetaling dan wel creditering van de inkoopnota's alsmede vergoeding van alle kosten van de afnemers voor de retournering van de producten, zulks op straffe van een dwangsom van EUR 20.000,- per (gedeelte van een) dag dat Xenos nalaat aan dit gebod gevolg te geven;

4. Xenos gebiedt om op straffe van een dwangsom van EUR 5.000,- per (gedeelte van een) dag dat Xenos nalaat aan dit gebod gevolg te geven, op eigen kosten, binnen veertien dagen na betekening van dit vonnis, een schriftelijke en van alle relevante documenten vergezeld ter onderbouwing, door een registeraccountant opgestelde en geaccordeerde verklaring aan de advocaat van eisers te doen toekomen inzake:

a. het totaal aantal inbreukmakende producten c.q. alle in de dagvaarding aangeduide producten en andere producten waarop het dessin is afgebeeld waarvan de auteursrechten bij (één van) eisers liggen, althans een daarvan door/namens Xenos slaafs nagebootst dessin dat Xenos:

- heeft geproduceerd, afgenomen en/of ingekocht;

- heeft verkocht en/of geleverd;

- nog op voorraad en/of in haar macht heeft;

b. de met betrekking tot de onder a) bedoelde producten gemaakte productie- en/of inkoopkosten, gerealiseerde omzet, alsmede bruto- en netto winst;

c. de naam- en adresgegevens van leverancier(s), producenten en eventueel zakelijke afnemers van de onder a) bedoelde producten (onder vermelding van het aantal afgenomen inbreukmakende producten per afnemer), inclusief alle contactgegevens;

5. Xenos gebiedt op eigen kosten, binnen veertien dagen na betekening van dit vonnis, haar totale voorraad van de in de dagvaarding aangeduide producten en andere producten waarop het dessin is afgebeeld waarvan de auteursrechten bij (één van) eisers liggen, althans een daarvan door/namens Xenos slaafs nagebootst dessin (waaronder de op basis van de vordering onder II teruggehaalde producten), naar keuze van eisers, hetzij ter vernietiging af te staan aan eisers, hetzij te vernietigen in aanwezigheid van een gerechtsdeurwaarder;

2.2. Xenos voert verweer. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

3. De beoordeling

3.1 Op grond van de niet of onvoldoende weersproken stellingen van partijen en de overgelegde producties wordt uitgegaan van de navolgende feiten:

a. [eiseres] en [JD] brengen sinds 2001 onder de merken BLOND en BLOND AMSTERDAM onder meer

aardewerk (mokken, theepotten, voorraadpotten, bewaarblikken), textiel (kleding, dekbedden, tassen, ondergoed en lingerie), schoolspullen (agenda's etuis), wenskaarten, boeken et cetera op de markt (punt 3 dagvaarding).

b. Xenos verkoopt in haar winkels in Nederland voorraadbussen, koektrommels, theezakjeshouders, theeglashouders, een theepot en servetten, voorzien van een decor met ondermeer snoepjes en koekjes. Xenos verkoopt tevens een beschuutbus, voorzien van een decor met ondermeer beschuutjes en een afbeelding van twee vrouwen die aan een tafeltje beschuuten eten.

3.1. Xenos betwist het spoedeisend belang bij de vorderingen, omdat zij vanaf eind oktober/begin november 2008 in al haar winkels in Nederland de gewraakte voorraadbussen en koektrommels aan het publiek aanbiedt en Blond Amsterdam gedurende meer dan een jaar daartegen geen actie heeft ondernomen.

De voorzieningenrechter gaat aan die betwisting voorbij. Blond Amsterdam stelt namelijk dat zij pas in november 2009 onaangenaam verrast werd door het servies van Xenos, zoals dat werd aangeboden in de Xenos folder. Daarnaast geldt dat de spoedeisendheid bij het gevorderde verbod voortvloeit uit het voortdurende karakter van de door Blond Amsterdam gestelde inbreuk op haar auteursrechten.

3.2. Blond Amsterdam grondt haar vorderingen primair op de stelling dat Xenos inbreuk maakt op haar auteursrechten en subsidiair op de stelling dat Xenos onrechtmatig jegens haar handelt door het dessin van Blond Amsterdam slaafs na te bootsen.

Ten aanzien van de in de dagvaarding genoemde merkenrechten heeft Blond Amsterdam desgevraagd geantwoord dat haar vorderingen niet gegrond zijn op het merkenrecht, maar dat het merkenrecht invulling geeft aan het onrechtmatig handelen door Xenos.

3.3. Blond Amsterdam stelt dat zij al vele jaren de lijn "Even Bijkletsen" op de markt brengt bestaande uit allerlei producten die zijn voorzien van een zeer kenmerkend dessin met felle bonte kleuren, kletsende vrouwfiguren en strooi-illustraties. Blond Amsterdam stelt dat het Blond dessin zodanig specifieke uitstraling heeft met een persoonlijk stempel van de maker dat het een auteursrechtelijk beschermd werk is en verwijst in dit verband naar een uitspraak van de voorzieningenrechter rechtbank Assen van 8 mei 2009 (IEPT 20090508 Oilily/Adventure bags). Blond Amsterdam stelt dat de hele sfeer van de Xenos producten Blond Amsterdam ademt, omdat Xenos elementen van het Blond dessin één op één heeft overgenomen: het koffieboontje, het suikerklontje (precies dezelfde uitwerking van een idee, als ware het een grof dobbelsteentje), het kartelkransje en het hartje. Door de overgenomen elementen te plaatsen tussen andere elementen die Blond dessin als voorbeeld hebben gehad, wordt op onrechtmatige wijze aansluiting gezocht bij en geprofiteerd van de bekendheid en populariteit van het merk Blond Amsterdam, het dessin en de producten van Blond Amsterdam. Ontleend aan het Blond dessin zijn volgens Blond Amsterdam: de kleurstelling van de theepot; de aardbeitjes, de gebak(vormp)jes, de thee-

zakjes, de blaadjes op het theeblik, de idee van kletsende dames, de bijgeschreven tekst in combinatie met kletsende dames, de tafel en de stoel waarop de dames zitten (met name de tafel en stoelpoten), de wijze waarop de tafel gedekt is, het gebruik van strooi-illustraties en tierlantijntjes in het hele tafereel en het hele idee, het volledige tafereel.

Blond Amsterdam erkent dat er weliswaar ook sprake is van verschil in de dessins, maar stelt dat de verschillen worden overstemd door de gelijkenis van de dessins.

Blond Amsterdam stelt voorts dat zij Xenos heeft aangesproken over servetten voorzien van een dessin van cupcakes en koekjes en dat in der minne met Xenos is afgesproken dat Xenos deze servetten niet meer zou inkopen. Volgens Blond Amsterdam is deze afspraak een erkenning door Xenos van de inbreuk op het auteursrecht van Blond Amsterdam.

3.4. Xenos stelt dat Blond Amsterdam heeft nagelaten bewijs over te leggen ter onderbouwing van haar stelling dat [eiseres] en [JD] de ontwerpsters zijn van de producten van Blond Amsterdam. Desgevraagd heeft Xenos ter zitting evenwel geantwoord dat zij niet langer betwist dat Van Geffen en Dröge de ontwerpsters zijn van de producten van Blond Amsterdam en als auteursrechthebbende kunnen worden aangemerkt.

Xenos voert als verweer dat niet duidelijk is waarop de door Blond Amsterdam gestelde auteursrechten betrekking hebben, omdat er geen ontwerptekeningen zijn overgelegd. Xenos stelt dat zij, in tegenstelling tot Blond Amsterdam, alle producten heeft meegenomen die zij thans verkoopt in de lijn met snoepjes/koekjes decor. Het betreft: servetten, trommel rond hoog, trommel rond laag, beschuitbus, ronde koekjestrommel, theeglashouder en theezakjesbordje. Zij voert als verweer dat Blond Amsterdam deze producten, buiten de servetten om, niet in haar assortiment voert.

Xenos stelt dat zij eigen ontwerpen heeft gebruikt die zijn gemaakt door een ingehuurde ontwerpster die zich heeft laten inspireren door haar eigen thematiek en stijl en datgene wat in de mode is. Ten aanzien van de heersende mode verwijst Xenos naar een folder van Blokker uit 2006 en 2007, waarin servies is afgebeeld in felle kleuren, met taartjes en kartelrandjes.

Xenos erkent dat zij met de licentiehouder voor Nederland van Blond Amsterdam heeft afgesproken de servetten, die sinds oktober 2009 door Xenos worden verkocht, na uitverkoop niet meer op de markt te brengen, maar stelt dat die afspraak geen erkenning van enige inbreuk inhoudt en slechts is gemaakt omdat voor Xenos de sop de kool niet waard was en vanwege de commerciële relatie tussen een divisie van Xenos aan wie Blond Amsterdam haar producten verkoopt.

De voorzieningenrechter overweegt als volgt:

3.5. Als uitgangspunt geldt dat voor auteursrechtelijke bescherming vereist is dat een werk in totaliteit een zodanig eigen en oorspronkelijk karakter heeft en een zodanig persoonlijk stempel van de maker draagt, dat het als voortbrengsel in de zin van art. 10, lid 1 onder 11 Auteurswet moet worden beschouwd. Volgens vaste jurisprudentie is het maken van een werk volgens een

bepaalde methode, stijl of thema vrij en komt derhalve aan vormgevingselementen die bepaald worden door mode, trend of stijl geen bescherming toe (HR 28 juni 1946, NJ 1946, 712; Van Gelder/Van Rijn). Slechts wanneer een idee of stijl in een concrete uiting is uitgewerkt, geniet die betreffende uiting mogelijk bescherming als werk (HR 29 december 1995, LJN ZC1942, Decaux/Mediamax).

3.6. Bij de beoordeling van auteursrechtelijke vorderingen dient de eisende partij het betreffende specifieke werk waarvoor de auteursrechtelijke bescherming wordt ingeroepen ter beoordeling deugdelijk aan te bieden door daarvan hetzij duidelijke afbeeldingen bij de producties te voegen, hetzij het werk in fysieke vorm ter griffie te deponeren opdat recht kan worden gedaan op de gedingstukken. Niet kan worden volstaan met een zo vage beschrijving als in de dagvaarding is gegeven, namelijk "Het Blond dessin kenmerkt zich door vrolijke, felle, bonte kleuren in combinatie met vrolijke taferelen afgewisseld met tierlantijntjes" en "felle, opvallende, bonte kleuren, strooi-illustraties, tierlantijntjes en kenmerkende vrouwfiguren die met elkaar kletsen onder het genot van een potje thee of koffie en een gebakje". Dat de afspraak tussen Blond Amsterdam en Xenos dat Xenos geen servetten met een dessin van cupcakes en koekjes meer zou inkopen kan worden aangemerkt als een voor alle aangevallen producten aan te nemen erkenning van inbreuk op auteursrecht is, gelet op de ter zitting door Xenos gevoerde verweren, niet aannemelijk.

3.7. De vraag wat in dit onderhavige geval nu eigenlijk het object van auteursrechtelijke bescherming is moet concreet worden beantwoord, teneinde rechtsonzekerheid te voorkomen en ter voorkoming dat de vrijheid om een ander werk te kunnen scheppen te zeer zou worden beperkt. De voorzieningenrechter heeft daarom ter zitting aan Blond Amsterdam gevraagd om aan te geven wat het werk is waarvoor auteursrechtelijke bescherming wordt ingeroepen en welk werk daar inbreuk op maakt, mede gelet op de vermelding in de dagvaarding dat de vergelijking van de stukken ter zitting nader zal worden toegelicht en de beperkte documentatie met betrekking tot de door Blond Amsterdam gevoerde producten in de bij de dagvaarding gevoerde producties.

De raadsman van Blond Amsterdam heeft daarop geantwoord dat de auteursrechtelijke bescherming wordt ingeroepen van het dessin zoals dat op de hele lijn "Even bijkletsen" van Blond Amsterdam terug komt en dat het niet gaat om de vergelijking per product, en evenmin om het samenspel van afbeeldingen per product, maar dat het gaat om de combinatie van deze afbeeldingen op het volledige scala aan producten. Daarbij heeft de raadsman van Blond Amsterdam gesteld dat het niet alleen de producten betreft die zijn afgebeeld op de producties 3 en 6 en de producten die ter zitting zijn getoond, maar dat het zoveel meer producten betreft dat er een vrachtwagentje nodig zou zijn geweest om alle producten van de lijn "Even Bijkletsen" mee te brengen naar de zitting.

3.8. De voorzieningenrechter stelt vast dat geen sprake is van één dessin dat op alle ter zitting getoonde en als

productie overgelegde afbeeldingen van Blond Amsterdam terug komt. Er is sprake van diverse variëteiten aan decoratieve uitingen zoals die zijn afgebeeld op de producten die voorkomen op een uitdraai van de website van Blond Amsterdam, overgelegd als productie 3 en de producten afgebeeld op productie 6.

Voorts staat vast dat de elementen die Blond Amsterdam als kenmerkend naar voren brengt: het koffieboontje, het suikerklontje, het kartelkransje en het hartje, niet op ieder product zijn afgebeeld en bovendien op de producten van Blond Amsterdam terug te vinden zijn in verschillende verschijningsvormen. Het betreft dus niet één afbeelding van een koffieboon, aardbei of cupcake, maar variëteiten van afbeeldingen. Hetzelfde geldt voor de afbeeldingen van kletsende dames aan een tafeltje: het betreft steeds verschillende dames, qua kleuren, gezicht, kleding, haardracht etc. en hetzelfde geldt voor de tafeltjes en de wijze waarop die gedekt zijn. Blond Amsterdam roept bovendien auteursrechtelijke bescherming in van dessins die de voorzieningenrechter onbekend zijn, aangezien niet alle (afbeeldingen van) artikelen van de lijn “Even Bijkletsen” in het geding zijn gebracht.

3.9. Het is aan Blond Amsterdam om, ter voldoening aan de plicht de feitelijke gronden van de eis te stellen, op een geordende wijze te onderbouwen dat sprake is van een concreet dessin dat auteursrechtelijk is beschermd en waarop een (per geval concreet aan te duiden) product van Xenos inbreuk maakt. Van de raadsman van Blond Amsterdam had dan ook verwacht mogen worden dat hij per product van Xenos concreet had aangegeven op welk specifiek dessin van Blond Amsterdam dit product auteursrechtelijke inbreuk zou maken. Dit geldt temeer omdat Xenos op voorhand de ontwerptekeningen van ieder door haar op de markt gebracht product in het geding heeft gebracht.

Desgevraagd heeft de raadsman van Blond Amsterdam echter geantwoord dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling is om ieder product van Xenos te vergelijken met een product van Blond Amsterdam, maar dat het gaat om de sfeer en de stijl van de hele lijn “Even bijkletsen” van Blond Amsterdam. Nu echter ieder ter zitting en in de producties getoond product van Blond Amsterdam is voorzien van een dessin dat volledig, althans in belangrijke mate, afwijkt van het dessin van een ander product, kan slechts worden vastgesteld dat de op de diverse dessins getoonde afbeeldingen zijn ontworpen in (min of meer) dezelfde stijl. Nu naar vaste jurisprudentie een stijl niet in aanmerking komt voor auteursrechtelijke bescherming, komen de vorderingen, gestoeld op deze ondeugdelijke feitelijke grondslag, op grond van auteursrecht niet voor toewijzing in aanmerking.

3.10. Het beroep van Blond Amsterdam op slaafse nabootsing stuit af op de negatieve reflexwerking van de Auteurswet. Nu hiervoor reeds is overwogen dat niet kan worden vastgesteld dat sprake is van inbreuk op auteursrechten, is voor de aanvullende bescherming van artikel 6:162 BW slechts ruimte indien sprake is van bijkomende omstandigheden. Dergelijke omstan-

digheden zijn door Blond Amsterdam niet gesteld noch zijn die gebleken.

3.11. Op grond van al hetgeen hiervoor is overwogen worden de gevorderde voorzieningen geweigerd.

4. De kosten

4.1. Partijen hebben over en weer verzocht de andere partij te veroordelen in de reële proceskosten ex artikel 1019h Rv. Blond Amsterdam heeft haar advocaatkosten begroot op een bedrag van EUR 7.119,55. Xenos heeft haar advocaatkosten begroot op een bedrag van EUR 5.781,41. Partijen hebben de over en weer genoemde bedragen niet betwist.

4.2. Blond Amsterdam zal als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. De kosten aan de zijde van Xenos worden begroot op:

- vast recht EUR 262,00

- salaris 5.781,41

Totaal EUR 6.043,41

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1. weigert de gevorderde voorzieningen;

5.2. veroordeelt Blond Amsterdam in de proceskosten, aan de zijde van Xenos tot op heden begroot op EUR 6.043,41;

5.3. verklaart dit vonnis wat betreft de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. Van der Weide en in het openbaar uitgesproken in tegenwoordigheid van de griffier mr. Van de Kreeke-Schütz op 30 december 2009.